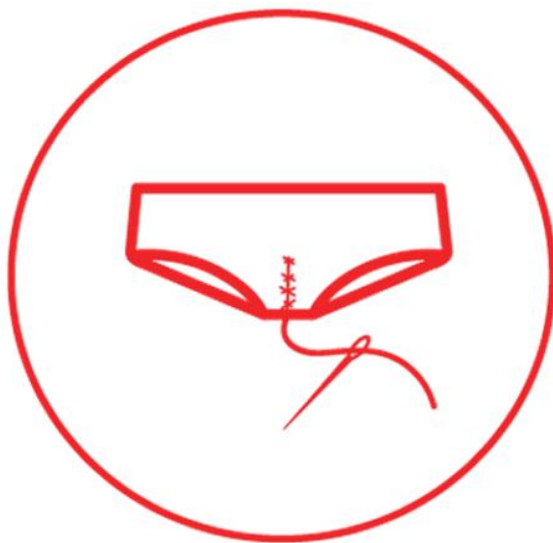

Rapport: Digitalt dialogmöte om kvinnlig könsstympning med berörda grupper

ActionAid Sverige (AAS) arrangerade i november 2020 ett dialogmöte via Zoom om arbetet mot kvinnlig könsstympning (KKS). Detta är en del av AAS löpande verksamhet för att skapa ett tryggt rum där kvinnor och flickor som har blivit utsatta eller riskerar att utsättas för könsstympning kan dela sina erfarenheter, samt diskutera och reflektera tillsammans med yrkesverksamma för att öka förståelsen, förbättra service och bemötande.

Medverkande

ActionAid Sverige (AAS): Karolina Karlsson presenterar AAS mål och innehåll för dagen. Prioriteringsområdena presenteras för att deltagarna ska kunna få en bild av hur ActionAid Sveriges arbete mot KKS bedrivs. Vi berättar om AAS för att informera om verksamheten samt för att bygga en professionell relation med de som deltar och lyssnar på mötet. Karolina berättar om projektet *Ett tryggt rum* och förklarar hur vi skapar "Community conversations" tillsammans med våra målgrupper.

Vi tar upp hur vi har digitaliserat stora delar av den nationella verksamheten på grund av covid-19.

Talare Elisabeth Ubbe:

Elisabeth är före detta sjuksköterska och barnmorska. Hon har arbetat i många år med frågor som rör kvinnors rättigheter och är även fotograf. Elisabeth har framställt en

bok med fotografier som benämns som *Vulvaporträtt*. Boken heter Kvinnlig könsstympning. Det är en estetisk synvinkel på hur KKS kan bemötas genom bilder och berättelser.

Elisabeth har fokuserat på kvinnors personliga upplevelser och bilder för att upplysa samhället om problematiken kring KKS. Den sexuella aspekten är även något som Elisabeth tar upp. Hur kvinnor upplever sex och reproduktiv hälsa i koppling till KKS. Hon betonar att KKS inte är ett afrikanskt problem utan ett världsproblem. Hur kvinnor kan inspirera varandra till att själva skapa förändring och rätten att återta sin egen kropp.

Talare Cecilia Berger:

Cecilia är biträdande överläkare i gynekologi och obstetrik på Amelmottagningen i Stockholm. Hon har ett starkt feministiskt patos i tjänstgöringen och lång erfarenhet av och intresse för kvinnohälsa. Cecilias presentation fokuserar på de medicinska aspekterna av KKS och Amelmottagningens arbete med kvinnors hälsa. En del av Cecilias arbete går även ut på att utbilda inom kommun och skola. Hon tydliggör skillnaden och betydelsen av uttrycken: *kvinnlig omskärelse* och *kvinnlig könsstympning* och förklarar att WHO använder uttrycket: female genital mutilation (FGM) som vedertagen term, som på svenska översätts till kvinnlig könsstympning. Vikten av att använda korrekta termer i känsliga sammanhang är något som även AAS är måna om, och det ett givande inslag i dialogmötet när Cecilia berättar om hur vi pratar om KKS för att minimera stigmat och inte skuldbelägga eller använda kvinnors upplevelser för fel syften. Cecilia tar upp konsekvenserna av KKS och hur patientvården fungerar på Amelmottagningen samt berättar hur de olika typerna av KKS ser ut, hur en kvinna söker vård, och vilka stöd som erbjuds. Den medicinska aspekten är viktig att förmedla under dialogmötet för att yrkesverksamma ska bli medvetna och vidareförmedla informationen att det finns stöd för kvinnor som genomgått KKS.

Talare Isma Benboulerbah:

Isma är Programme Officer på End-FGM-europeiska nätverket mot kvinnlig könsstympning. AAS är den enda organisationen i Sverige som är aktiv medlem i End-FGM EU. Presentationen innehåller främst information om hur nätverket arbetar mot KKS i världen och på vilket sätt medlemmar i nätverket är en vital del av verksamheten. End-FGM tar upp KKS som en del av könsbaserat våld och hur deras satsning på unga ambassadörer från riskländer och från grupper där KKS förekommer. End-FGM har identifierat en underrepresentation av unga som engagerar sig mot KKS och därför startat verksamheten med Youth Ambassadors. Isma talar om hur det inte handlar om att förkasta sin kultur eller var man kommer ifrån utan att som ung våga ifrågasätta skadliga traditioner. Vikten av att ge unga en plats och en röst för att vidga perspektiv och engagemang hos yngre generationer. Isma talar även om End-FGM:s digitaliserade events och workshops som använts under covid-19 som AAS tagit del av.

Reflektioner från talare och organisatörer:

Cecilia som fysiskt möter kvinnor som söker vård säger att hon inte upplevt något hot mot varken sig själv eller mottagningen. Hon förklarar att man inte kan veta hur hotbilden ser ut i grupper där samhället inte har insyn. Hon tror att det finns problematik i vissa områden men att det inte finns specifika fakta som stödjer det påståendet.

Elisabeths berättar om möten och kommunikationen människor emellan kopplat till KKS och det är viktigt att man förstår att man inte kan förstå, när man själv inte upplevt KKS. Genom bilder kan man visa konsekvenserna av övergreppet men att upplevelsen för den överlevande blir svårt att beskriva med ord. Elisabeth lägger till att hon har mycket lite erfarenhet av hot i sin yrkesroll men betonar att det förmodligen finns ett mörkertal där kvinnor som söker vård för problematik kopplat till KKS utsätts för våld och förtryck.

Reflektioner från deltagare:

- Det är viktigt att identifiera motståndet som finns till kvinnors rättigheter.
- Sverige underskattar hotbilden mot kvinnor i hederskontext.
- De nätverk som bedriver arbete mot KKS måste ofta vara hemliga och stängda för att garantera deltagarnas säkerhet.
- Det är förvånade att det finns så många personer och organisationer som arbetar med frågor kopplat till KKS i Sverige.
- Mer måste göras för att skydda kvinnor som ligger i riskzonen att utsättas för våld eller hot.
- Vi behöver ytterligare resurser för att kunna arbeta mot det strukturella våldet mot kvinnor och flickor.

En deltagare berättar om den personliga upplevelsen av KKS och hur det bedrivs i hemlandet samt om problem vid förlossning och den sexuella hälsan i allmänhet.

Slutsatsen av dialogmötet är att det fortfarande finns mycket arbete att göra för att KKS ska upphöra. Större resurser och fokus på kvinnors hälsa måste prioriteras för att attitydförändring ska ske.